

บทที่ 1

บทนำ

ปัญหาและความเป็นมาของปัญหา

คณิตศาสตร์ เป็นวิชาที่มีความสำคัญสำหรับทุกคน เพราะเป็นวิชาที่เป็นเครื่องมือสำหรับดำเนินชีวิตประจำวันรวมถึงเครื่องมือในการเรียนรู้โดยทั่วไปและยังทำให้วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่าง ๆ เจริญก้าวหน้า ดังนี้หากผู้เรียนได้รับการเรียนรู้อย่างถูกต้องย่อมจะช่วยให้มีทักษะ มีสมการ การสังเกต ความคิดตามลำดับเหตุผล ซึ่งจะทำให้เกิดความมั่นใจ ความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ ตลอดจนความรู้สึกนิยมคิดอย่างมีระเบียบ ประณีต แม่นยำ และรวดเร็ว นอกจากนี้คณิตศาสตร์ยังให้นักเรียนมีเจตคติในทางวิทยาศาสตร์ และการคิดคำนวณเป็นประโยชน์ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ทำให้สามารถประ同胞อาชีพและดำเนินชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสมัยที่วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีกำลังเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว (วรรณ โภสมปราชญ์, 2531 : 28) และสมจิตร ชิวปริชา (2528 : 17) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวิชาคณิตศาสตร์ไว้ว่า คณิตศาสตร์มีบทบาทมากและมีความสำคัญในชีวิตประจำวันมากขึ้นเป็นลำดับ จะสังเกตได้ว่าเกือบทุกวิชาต้องอาศัยความรู้ทางคณิตศาสตร์ เช่น ด้านลังคอมวิทยาต้องอาศัยความรู้ทางสถิติ นักธุรกิจต้องใช้ความรู้และหลักการทางคณิตศาสตร์ช่วยคิดคำนวณผลลัพธ์ ซึ่งสอดคล้องกับ/สุดา จิตต์เน (2533 : 32) ได้กล่าวถึงความสำคัญของวิชาคณิตศาสตร์ไว้ว่าเป็นพื้นฐานสำหรับการค้นคว้าวิจัยทุกประเภท

ถึงแม้คณิตศาสตร์จะมีความสำคัญและจำเป็นตั้งแต่โบราณมาแล้วก็ตาม แต่ในลักษณะความเป็นจริงการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ยังมีปัญหามาก

จะเห็นได้จากการประเมินผลความก้าวหน้าเรื่องคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับประเทศ ปีการศึกษา 2532 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2532 : 9) จากผลการประเมินพบว่าคุณภาพกลุ่มวิชาคณิตศาสตร์ในรายหัวเรื่องปีการศึกษา 2527-2532 มีผลลัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำสุดและแตกต่างจากกลุ่มประสบการณ์อื่น ๆ มาก คือ มีคะแนนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 33.11, 36.52, 47.16, 44.86 และ 43.12 ตามลำดับปีการศึกษา การประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ระดับจังหวัดที่จังหวัดลพบุรี ปีการศึกษา 2536 ของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี (2537 : 13-14) พบว่า กลุ่มทักษะภาษาไทยได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 68.91 กลุ่มทักษะคณิตศาสตร์ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 61.02 กลุ่มลร้างเหลิมประสบการณ์ชีวิตได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 66.87 กลุ่มลร้างเหลิมลักษณะนิสัยได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75.00 กลุ่มการทำงาน ผู้นำอาชีพได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 78.08 ข้อมูลที่ได้จากการประเมินแสดงให้เห็นว่ากลุ่มทักษะคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนต่ำสุดเพียงร้อยละ 61.02 เมื่อพิจารณาดูผลรายล้อมรรถภาพพบว่าทักษะการคิดคำนวณมีคะแนนเฉลี่ยเพียงร้อยละ 52.40 จากข้อมูลดังกล่าวจะลังเกตเห็นว่ากลุ่มทักษะคณิตศาสตร์มีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่ากลุ่มอื่น ๆ ประกอบกับล้อมรรถภาพด้านการคิดคำนวณมีคะแนนเฉลี่ยต่ำด้วย

การจัดการเรียนการสอนวิชาคณิตศาสตร์ให้มีประสิทธิภาพนี้ ครุภูมิบทบาทสำคัญยิ่งที่จะต้องจัดกระบวนการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบและมีการวินิจฉัยเพื่อให้ความช่วยเหลือนิเทศแก่นักเรียน ซึ่งการวินิจฉัยช่วยให้ครุภูมิบทบาทของข้อมูลพร่อง ลากเหตุของข้อมูลพร่องและแก้ไขได้ตรงจุด (สมจิตร ชิวปรีชา, 2529 : 22-26) ซึ่งลดความล่องลอย พร้อมบรรยาย อุดมสิน (2531 : 105) ทิ้งล่าวว่า “การสอนวิชาคณิตศาสตร์ให้ประสบความสำเร็จครุจะต้องวินิจฉัยการเรียนการสอนเพื่อหาข้อมูลพร่องและสาเหตุของข้อมูลพร่องแล้วแก้ไขข้อมูลพร่องนี้ ก่อนที่จะสอนเนื้หาเรื่องถัดไป” การวินิจฉัยจึงเป็นสิ่งสำคัญของการออกแบบที่ครุจะต้องทำเพื่อค้นหาลากเหตุและข้อมูลพร่องของนักเรียนแต่ละคน ซึ่งควรร้องมือที่นับว่ามีความล้ำคุณและมีประโยชน์ในการดัน

ปัญหาที่เป็นข้อบกพร่องของนักเรียนแต่ละคน ดิօแบบทดสอบวินิจฉัย (Diagnostic Test) (ทองหล่อ วิภาวน, 2531 อ้างถึงใน เนรมิตร จันทร์เจ้ายิ่ง, 2533 : 4) แบบทดสอบวินิจฉัยเป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นมาเพื่อค้นหาว่าเนื้อหาเรื่องใด แนวความคิดเรื่องใดยากเกินไปสำหรับนักเรียน นักเรียนขาดความรู้ความเข้าใจในแนวความคิดใด ความรู้ ความเข้าใจในแนวความคิดใดที่ลับลلن ความคลาดเคลื่อนหรือความเข้าใจผิดไปจากแนวความคิดหรือหลักการทางวิทยาศาสตร์และแนวความคิดตั้งกล่าว สับสนคลาดเคลื่อนหรือผิดไปอย่างไร นักเรียนขาดองค์ประกอบของความรู้ ได้จึงทำให้เกิดความสับสนความคลาดเคลื่อนหรือเข้าใจผิดไป ซึ่งครูสามารถนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการแก้ปัญหาการเรียนการสอนได้ตรงจุดและบรรลุผลได้ (มาลินี นีเมเลมอ, 2532 อ้างถึงใน เนรมิตร จันทร์เจ้ายิ่ง, 2533 : 4) และ ลินคิวลส์ (Lindquist, 1956 : 37 อ้างถึงใน นงลักษณ์ เล่มอภาค, 2534 : 5) ได้สรุปเกี่ยวกับประโยชน์ของแบบทดสอบวินิจฉัยไว้ว่าดังนี้

- 1) สามารถวิเคราะห์จุดบกพร่องในการเรียนของนักเรียนได้ละเอียดมาก
- 2) ช่วยให้ครูทราบองค์ประกอบที่สำคัญของเนื้อหาวิชา ลำดับขั้นของกระบวนการเรียนการสอน ตลอดจนข้อบกพร่องของกระบวนการนั้น
- 3) ประหยัดเวลาและแรงงานของครู ทำให้มีเวลาเอาใจใส่นักเรียนแต่ละคนมากขึ้น
- 4) ช่วยให้นักเรียนทราบข้อบกพร่องของตนเองและสามารถปรับปรุงการเรียนได้ตรงจุด

จะเห็นได้ว่าแบบทดสอบวินิจฉัยเป็นเครื่องมือที่สำคัญและมีคุณค่ามาก นอกจากจะให้ประโยชน์ทั้งครูและนักเรียนแล้วยังสามารถแยกข้อบกพร่องของนักเรียนได้ละเอียดกว่าแบบทดสอบชนิดอื่น ๆ ซึ่งสามารถนำไปใช้เพื่อให้สอดคล้องกับวิธีการประเมินผลตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยมีการประเมิน ๓ แบบ คือ การประเมินผลก่อนเรียนมุ่งตรวจสอบว่านักเรียนมีความรู้พื้นฐานอย่างไร

การประเมินผลระหว่างเรียนเป็นการตรวจสอบว่านักเรียนมีความก้าวหน้าใน การเรียนเพียงใด มีปัญหาในการเรียนมีข้อบกพร่องอย่างไรในการเรียนและ ล้มความจำช่วยเหลือนักเรียนที่มีข้อบกพร่องในการเรียนนั้นอย่างไร และ การประเมินผลหลังเรียนเป็นการตัดสินผลการเรียน ซึ่งการวินิจฉัยจะอยู่ ใน การประเมินผลทั้ง ๓ ระยะ คือ ก่อนเรียน ระหว่างเรียนและหลังเรียน ดังนี้หากได้มีการนำแนวความคิดเกี่ยวกับการใช้แบบทดสอบวินิจฉัยมาช่วยในการเรียนการสอนจะมีประโยชน์มากในการช่วยครุด้านพบว่านักเรียนมีลักษณะข้อบกพร่องอย่างไรเพื่อครุจะได้แก้ไขได้ตรงจุด

อย่างไรก็ตามในประเทศไทยมีการสร้างและใช้แบบทดสอบวินิจฉัย วิชาคณิตศาสตร์กันอยู่มาก การวินิจฉัยเท่าที่ผ่านมาจากการวิจัยการเรียน การสอนวิชาคณิตศาสตร์นั้น มักเน้นไปที่การวินิจฉัยความคิดรวบยอด (Concept Diagnostic Test) ซึ่งเป็นการศึกษาในภาพรวมถึงลักษณะ ของข้อบกพร่องเฉพาะเรื่องว่านักเรียนมีความบกพร่องในความคิดรวบยอด ในเรื่องอะไรบ้าง แต่ขาดการวินิจฉัยถึงความสามารถขั้นพื้นฐาน (Competency Base) ที่จะทำให้รู้ว่านักเรียนบกพร่องในขั้นตอนไหน ลาเหตุเนื่องมาจากอย่างไร เพื่อครุจะได้แก้ไขได้ตรงจุด นอกจากนี้การศึกษา ค้นคว้าเท่าที่ผ่านมาซึ่งมุ่งเน้นที่การสำรวจเครื่องมือมากกว่าการศึกษาถึงราย ละเอียดของลาเหตุและการหรือลักษณะของข้อบกพร่องต่าง ๆ (วิจิตร การกลาง, 2532 : 32-33) และกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2532 : ๑) เห็นว่าควรที่จะมีการวินิจฉัยความสามารถพื้นฐานทางด้าน คณิตศาสตร์เพื่อให้ทราบถึงลาเหตุและข้อบกพร่องต่าง ๆ

เนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษามีหลายเรื่อง เช่น การบวก การลบ การคูณ การหาร เวลา ทศนิยม การตรวจ การวัด สมการ รูปทรง เศษส่วน เป็นต้น จากประสบการณ์ของผู้วิจัยที่เคยสอนวิชา คณิตศาสตร์มาพบว่า นักเรียนจะมีปัญหามากในการเรียนเรื่องเศษส่วนและ ลดศรี ตัวเลขจุดลักษณะ (2526 : 2) กล่าวว่า เศษส่วนเป็นเนื้อหา ตอนหนึ่งของระบบจำนวนที่นับว่าเป็นเรื่องยากสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ซึ่งลอดคล้องกับ ลิริรัตน์ วิภาลศิลป์ (2525 : 4) ได้กล่าวว่า เศษส่วน

เป็นเนื้อหาที่นักเรียนล้วนใหญ่เข้าใจยากและผู้สอนหลายคนไม่อาจให้ความกระจางและแก้ไขข้อกพร่องให้หมดสิ้นไปได้ อิกทิง สเมย ยอดอินทร์ (2524, อ้างถึงใน เนรมิตร จันทร์เจียวใช้, 2533 : 4-5) ได้ให้ความเห็นว่า การสอนเดชล้วนยังไม่ควรมีในชั้นประถมศึกษา เพราะนักเรียนยังไม่พร้อม ควรเริ่มเรียนเรื่องเดชล้วนในระดับชั้นมัธยมศึกษาซึ่งอาจทำความเข้าใจในเรื่องเดชล้วนได้ง่ายกว่านักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา และจากการรวบรวมงานวิจัยของ โทมาส (Tomas, 1976 : 137-141 อ้างถึงใน สดคร ต้นสุขัญลักษณ์, 2526 : 1) เกี่ยวกับการยก การคุณเดชล้วน ผลปรากฏว่า การเรียนการสอนเดชล้วนเป็นเรื่องที่ยากสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา เพราะนักเรียนจะมีโนภาพที่ลับสนและเขายังกล่าวสรุปว่า การสอนเรื่องเดชล้วนในขณะที่นักเรียนมีทักษะการคำนวณน้อยจะทำให้ไม่เข้าใจโนภาพเกี่ยวกับเดชล้วน ครูมักประสบความล้มเหลวนักเรียนล้วนมากทำข้อสอบโดยขาดความคิดพื้นฐานทางจำนวน สำหรับหลักสูตรวิชาคณิตศาสตร์ในระดับชั้นประถมศึกษา พฤศศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้กำหนดขอบข่ายเนื้อหา ลารายของเดชล้วนแต่ละระดับชั้น ดังตาราง 1

ตาราง 1 เนื้อหาของเดชล้วนในระดับประถมศึกษา จำแนกตามระดับ
ชั้นเรียน

เดชล้วน	ชั้นประถมศึกษาปีที่					
	1	2	3	4	5	6
ความหมาย การอ่าน การเขียน						
เดชล้วน	/	/	/	/	/	/
การเปรียบเทียบเดชล้วน		/	/	/		
การบอกและกล่าวเดชล้วน		/	/	/		
การคุยเดชล้วน			/	/		
การหารเดชล้วน				/		
คุณสมบัติต่าง ๆ ของเดชล้วน				/		
เดชเกินและจำนวนคละ				/		
เดชซ้อน						/
โจทย์ร่ายคุณ				/		/

ที่มา : กระทรวงศึกษาธิการ (2534 : 16-22)

จะเห็นได้ว่าเนื้อหาเรื่องเดชล้วนจะเริ่มเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 และจะเพิ่มเนื้อหาขึ้นตามลำดับ ซึ่งถ้าหากเรียนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องเดชล้วนในระดับนี้ฐานะแล้วจะสามารถถ่ายทอดไปยังการเรียนรู้ในระดับสูงได้ ดังที่ สสศ. ต้นสุกัญลักษณ์ (2526 : 1) ได้กล่าวถึงปัญหาเรื่องนักเรียนมีข้อบกพร่องหรือความยุ่งยากในการเรียนซึ่งถ้าบัญหาข้อนักพร่องเหล่านี้ไม่มีการแก้ไขก็จะล่วงผลต่อความล้มเหลวในการเรียนเนื้อหา

ตอนหลัง ๆ ก็ต้องอาศัยความรู้หลักการจากตอนต้น ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวิชาคณิตศาสตร์

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะสร้างแบบทดสอบวินิจฉัยทางคณิตศาสตร์ เรื่องเลขล่วง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) เพื่อครุยจะได้นำแบบทดสอบที่สร้างขึ้นไปตรวจสอบความรู้และหาข้อบกพร่องทั้งวินิจฉัยทางเลขและภาษาอังกฤษที่เกิดขึ้นกับนักเรียนเมื่อเรียนจบเนื้อหาในแต่ละตอนแล้วทำการสอนซ้อมเสริมให้กับนักเรียนทันทีเพื่อเป็นการสร้างความรู้พื้นฐานที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์ในการเรียนชั้นลูงขั้น อีกทั้งเพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการสร้างและใช้แบบทดสอบวินิจฉัยอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อล้างแบบทดสอบวินิจฉัยทางคณิตศาสตร์ เรื่องเลขล่วง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี
2. เพื่อค้นหาข้อบกพร่องและล้าหลังของข้อบกพร่องในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องเลขล่วง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี

ความสำคัญและประโยชน์

1. ทำให้ได้แบบทดสอบวินิจฉัยทางคณิตศาสตร์ เรื่องเลขล่วง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการเรียน การสอนและสามารถนำไปตรวจสอบความรู้ของนักเรียนหลังการสอนสื้นสุดลงว่าเข้มข้นมากน้อยในเรื่องใดและล้าหลังของข้อบกพร่องคืออะไร เพื่อเป็น

แนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนและสอนช่องทางรับนักเรียน
ที่เรียนอ่อน

๒. เป็นแนวทาง ล่งเสริมให้ครู อาจารย์และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียน
การสอนได้สร้างแบบทดสอบวินิจฉัยไปใช้ในการเรียนการสอนในชั้นอื่น ๆ
และเนื้อหาวิชาอื่น ๆ ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

๑. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นปฐมศึกษาปีที่ ๓
นิการศึกษา ๒๕๓๗ ในโรงเรียนปฐมศึกษาสังกัดสำนักงานการปฐมศึกษา
จังหวัดลพบุรี ซึ่งมีจำนวนนักเรียน ๔,๙๐๗ คน จากโรงเรียนทั้งหมด ๑๖๐
โรง กรณจายอยู่ในอำเภอ ๖ อำเภอ

๒. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นปฐมศึกษา
ปีที่ ๓ นิการศึกษา ๒๕๓๗ ในโรงเรียนปฐมศึกษาสังกัดสำนักงานการ
ปฐมศึกษาจังหวัดลพบุรี ซึ่งมีจำนวน ๓๗๐ คน จากโรงเรียน ๑๒ โรง ซึ่ง
เลือกมาโดยวิธีสุ่มแบบหลายชั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)
จากการลุ่มมีหน่วยการลุ่ม (Sampling Unit) เป็นโรงเรียน

3. เนื้อหาที่นำมาศึกษา

เนื้อหาที่นำมาศึกษา คือ เนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ประกอบด้วยเนื้อดังนี้

- 1) ความหมายของเศษส่วน
- 2) การเปรียบเทียบเศษส่วนโดยอาศัยของจริงหรือภาพ
- 3) การบวกลบเศษส่วนที่มีตัวส่วนเท่ากัน

ข้อทดสอบเบื้องต้น

การสอบแต่ละครั้ง นักเรียนที่เป็นเกลี้ยงตัวอย่างตอบแบบทดสอบ ด้วยความรู้ความเข้าใจเต็มความสามารถของแต่ละบุคคล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. แบบทดสอบ คือ ข้อสอบวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วน ชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยยึดจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นเกณฑ์
2. การวินิจฉัย หมายถึง การด้านหน้าข้อกพร่องและลาเหตุที่บกพร่องใน การเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)
3. แบบทดสอบเพื่อสำรวจ หมายถึง ข้อสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยยึด จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมเป็นเกณฑ์ เพื่อสำรวจข้อกพร่องและรวมรวม ค่าตอบผิด และนำไปคำตوبที่นักเรียนล่วงให้ผู้ตอบผิดมาเป็นตัวกลางในการสร้าง แบบทดสอบวินิจฉัยทางคณิตศาสตร์ เรื่องเศษส่วนสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533)

4. แบบทดสอบวินิจฉัยทางคณิตศาสตร์ เรื่องเลขล่วง หมายถึง ข้อสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อค้นหาข้อมูลร่องและลาเหตุที่บกพร่องในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องเลขล่วง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) โดยดัดแปลงมาจากแบบทดสอบเพื่อลารวจ ซึ่งมีลักษณะดังนี้

4.1 เป็นแบบทดสอบ 4 ตัวเลือก

4.2 ตัวหลวงแต่ละตัวในข้อสอบแต่ละข้อนามาจากคำตอบผิดที่นักเรียนล่วงมากตอบจากแบบทดสอบเพื่อลารวจ อีกห้าตัวหลวงสามารถตอบได้ถึงลาเหตุที่บกพร่องในลักษณะต่าง ๆ กัน

4.3 นักเรียนที่ตอบแบบทดสอบแต่ละตอนมีเกณฑ์ขั้นต่ำสำหรับการวินิจฉัยข้อมูลร่อง

4.4 นักเรียนที่ตอบแบบทดสอบแต่ละตอนได้ต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนดไว้ถือว่ามีข้อมูลร่องในเนื้อหาตอนนั้น ๆ

5. เกณฑ์ หมายถึง คะแนนขั้นต่ำของแต่ละตอนที่กำหนดไว้ในแบบทดสอบแต่ละตอน โดยกำหนดขึ้นจากเกณฑ์ที่ใช้ตัดสินนักเรียน คือ นักเรียนที่มีความรู้กับนักเรียนที่มีข้อมูลร่องเรื่องเลขล่วง ซึ่งในที่นี้ใช้เกณฑ์ตัดสินว่า นักเรียนที่มีความรู้จะต้องทำนายแบบทดสอบวินิจฉัยในแต่ละตอนได้ตั้งแต่สูงกว่า 2 ใน 3 ของคะแนนเต็ม หรือประมาณ 67 เปอร์เซนต์ ส่วนนักเรียนที่มีข้อมูลร่องจะต้องทำนายแบบทดสอบวินิจฉัยตอนใดตอนหนึ่งต่ำกว่า 2 ใน 3 ของคะแนนเต็ม หรือประมาณ 67 เปอร์เซนต์ (Underhill, 1981 : 49 and Nicely, 1977 : 87 อ้างถึงในดาวเดือน อ่อน懦, 2533 : 54-55)

6. ข้อมูลร่อง หมายถึง ความผิดพลาดที่เกิดจากความไม่เข้าใจในเนื้อหาริชาและหลักการของวิชาคณิตศาสตร์ เรื่องเลขล่วง ในที่นี้หมายถึง การที่นักเรียนทำข้อสอบได้คะแนนต่ำกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำที่กำหนดไว้

7. นักเรียน หมายถึง นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2537 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี